

Workshop-ul interregional privind gestionarea conflictelor de interese în practicile de management al speciilor străine invazive

București, România, 2-3 octombrie 2019

Găzduit de: Agenția pentru Dezvoltare Regională București - Ilfov (ADR-BI) la Clubul Snagov și Radisson Blu Hotel, București

Workshop-ul interregional privind gestionarea conflictelor de interese în practicile de management al speciilor străine invazive a fost găzduit de Agenția pentru Dezvoltare Regională București - Ilfov (ADR-BI) și a durat 2 zile. Prima zi a workshop-ului, 2 octombrie 2019, a avut loc la Club Snagov, județul Ilfov, iar a doua zi de desfășurare al acestuia, 3 octombrie 2019, a avut loc la Radisson Blu Hotel București, adunând atât partenerii proiectului cât și părțile interesate din regiune.

Workshop-ul a avut la bază un document cu linii directoare, distribuit partenerilor de proiect, cu privire la modul de identificare a situațiilor în care implementarea politicilor privind managementul speciilor invazive va duce la conflicte de interese, în timp ce sugerează modalități de abordare a acestor tipuri de conflicte (de exemplu, sensibilizare, măsuri compensatorii, reglementare).

Prima zi de workshop a fost împărțită în 2 sesiuni, prima sesiune fiind dedicată prezentărilor stakeholderilor care abordează toate aspectele privind conflictele de interese în practicile de management al speciilor invazive, a doua sesiune fiind dedicată vizitei la fața locului, care a constat într-un tur turistic în zona lacului Snagov în vederea prezentării speciilor invazive locale.

Prima prezentare a fost susținută de către Domnul Constantin Turmac, reprezentantul Fundației Snagov, care a prezentat situația speciilor invazive din trei arii naturale protejate din nordul județului Ilfov și mini-cazul de studiu: nelumbo nucifera.

Toate ariile protejate naturale au un plan de management aprobat și un regulament intern care, teoretic, are putere ca legile naționale / UE, dar conținutul acestuia nu este similar. Majoritatea acestora se concentrează pe specii protejate.

În ceea ce privește practicile de gestionare ale speciilor invazive pentru partea de Nord a județului Ilfov, Fundația Snagov consideră că protejarea și conservarea naturii nu sunt pe lista de priorități a

autorităților locale, acestea nu percep capitalul natural ca fiind schimbabil / gestionabil, pădurile și lacurile sunt percepute ca resurse interminabile, auto-regeneratoare care pot fi exploatare. Din 2007, niciuna dintre cele 4-5 autorități administrație existente nu a primit bani / finanțare pentru conservarea sau monitorizarea operațională.

Chiar dacă Fundația Snagov nu a primit finanțare pentru gestionarea lacului și a ariilor protejate din zona de Nord a județului Ilfov, a organizat în 10 ani 12 evenimente, cu ajutorul voluntarilor, concentrându-se pe tăierea plantelor invazive, inclusiv nelumbo nucifera (lotus indian) prezentat ca studiu de caz.

Principalele bariere în ceea ce privește practicile de gestionare a speciilor invazive:

- în mediul rural nu mai există specialiști / oameni capabili să recunoască speciile invazive;
- speciile invazive nu sunt văzute ca parte din problemele urgente, astfel încât nu sunt alocați bani pentru rezolvarea problemei.

El a prezentat și cea mai mare provocare în ceea ce privește speciile invazive pentru lacul Snagov, care este nelumbo nucifera (lotus indian). Nelumbo nucifera este o plantă din India, plantată local (ilegal) de iubitorii de flori și care s-a extins foarte repede (se extinde cu 7m / an în jurul bazei sale având 3 straturi de frunze în timpul verii și poate crește chiar și 5-6 metri adâncime într-un lac cu o adâncime medie de 6 metri).

Principalele aspecte negative ale nelumbo nucifera (lotus indian):

- afectează negativ chimia apei (datorită surplusului de nutrienți generați de plante care se descompun încet în lac);

- accelerează eutrofizarea lacului (în principal pentru că compromite / elimină câteva specii cu rol pozitiv în reducerea eutrofizării lacului);
- scade valoarea ecosistemului - modalități directe și indirecte - (are efecte negative asupra cantităților de pește, raci, scoici, melci și unele plante și, de asemenea, reduce anumite activități tradiționale (turism pentru sport, cum ar fi: înot, caiac, pescuit).

Peste 30 de plante locale dispar, împreună cu fauna asociată și peste 100 de specii sunt în pericol.

Mai mult de 10 hectare (pe un lac de 600ha) cu viteză de creștere rapidă sunt afectate de această specie invazivă, denumită nelumbo nucifera.

Concluzionând, este necesară o serie de măsuri pentru soluționarea acestei specii străine invazive - nelumbo nucifera:

- reducerea - eliminarea prin tăierea cu motocoasa acvatică de către administratorul public local al lacului;
- finanțarea măsurilor obligatorii de către autorități;
- oprirea și sancționarea celor care aduc plante de alochton;
- campanii locale - informații - educație - conștientizarea cetățenilor cu privire la riscurile, comportamentele acestei specii invazive.

A doua prezentare a fost susținută din partea partenerul regiunii Lombardia, de către dr. Vincenzo Ferri de la WWF Italia privind Planurile regionale din regiunea Lombardia pentru controlul și gestionarea broaștelor exotice (*Trachemys scripta*) și, de asemenea, despre conflictele de interese în gestionarea acestora.

Datorită distribuției sale răspândite și a costurilor reduse, această broască țestoasă exotică a devenit cel mai frecvent animal de companie din gospodăriile italiene. Din păcate, nu s-au conștientizat nevoile biologice și de reproducere ale animalelor, în consecință, după o lipsă tot mai mare de interes și o abandonare crescută a acestor broaște țestoase în toate

European Union
European Regional
Development Fund

mediile acvatice, broasca testoasă nativă italiană (*Emys orbicularis*) este pe punctul de a dispărea în toată Italia de Nord, în special din cauza modificării ireversibile a habitatelor sale ca urmare a concurenței ecologice cu speciile de *Trachemys scripta* abandonate.

Începând cu 1994 până în 1997 a fost realizat primul proiect care a urmărit reducerea abandonului țestoaselor exotice, studiind și grupurile de țestoase exotice abandonate și dezvoltând un program de monitorizare a sănătății și încercând să limiteze comerțul cu chelonieni exotici. Chiar dacă s-au obținut unele rezultate (cum ar fi retragerea unui procent mare de *Trachemys scripta* abandonate în Lombardia, organizarea primelor centre de colectare publică, informarea cetățenilor și a diferitelor administrații locale cu privire la situație) renunțarea la *Trachemys scripta* în zonele umede artificiale și naturale a continuat, din păcate, în Lombardia și în toate țările europene, provocând unul dintre cele mai mari fenomene de introducere faunistică, cu o reptilă ca protagonistă. Aceasta a condus la luarea în considerare printre principalele specii de faună străină invazive și a fost inclusă în Lista de specii străine invazive din Uniunea Europeană.

În 2018, WWF Italia și Regiunea Lombardia au dezvoltat „Planul pentru controlul și gestionarea broaștelor exotice” ca parte a Acțiunii A7 din Life Gestire 2020. Scopul principal este de a contribui la conservarea *Emys orbicularis* (broasca țestoasă europeană care în Lombardia are o prezență limitată în câteva habitate reziduale în care suferă de concurența ecologică) prin eradicarea schemelor trahemice abandonate și sensibilizarea cetățenilor.

În ceea ce privește conflictele de interese, există diferite abordări pe diferite niveluri de interes:

- Media - informația diseminată de mass-media este nejustificată cu descrieri nerealiste și calomnioase ale biologiei și comportamentelor țestoaselor exotice;
- Pescarii - adoptarea unui cod de conduită voluntar ar putea contribui la creșterea gradului de conștientizare a speciilor străine invazive, prin reducerea riscului ca pescarii să provoace noi introduceri accidentale sau voluntare ale acestora;

European Union
European Regional
Development Fund

- Comercianții de animale exotice – văd fiecare program de izolare - eradicarea speciilor străine invazive - legat de acțiuni de limitare a vânzărilor - în detrimentul activităților lor economice;
- Asociații pentru drepturile animalelor - critică strategia generală a Planului;- Comitetele locale ale cetățenilor - convinse de mass-media de pericolul țestoaselor exotice și, în special, de știrile difuzate periodic despre posibile infecții cu salmonella;
- Asociații de mediu - privesc cu interes activitățile de monitorizare și management planificate pentru această broască testoasă exotică.

Ca o concluzie, este necesar să se răspândească între cât mai mulți cetățeni o conștientizare a riscurilor ecosistemice derivate din abandonul animalelor de companie exotice în orice context de mediu și din acceptarea strategiilor de deținere programate, pentru a realiza planul Trachemys de LIFE Gestire 2020 toate obiectivele sale cu cele mai bune rezultate.

Din partea liderului de parteneriat din Grecia, domnul Keramidas Ioannis de la Universitatea Aristotel din Salonic, Școala de Biologie, Laboratorul de Ictiologie, a susținut a treia prezentare despre investigarea biologiei, distribuției și posibilității de exploatare a patru specii străine invazive din Mările Grecești.

În Marea Mediterană există 726 specii străine invazive și 221 specii straine invazive în apele Greciei și se așteaptă ca în viitor să apară încă 45 de specii.

Cele patru specii străine invazive prezentate au fost:

- *Pterois miles* - comunul *lionfish* - cea mai gravă invazie marină din istorie. Competiție autohtonă: specii native de recif;
- *Siganus rivulatus* - o specie erbivoră care provoacă exfolierea vegetației marine. Competiție nativă: sarpa salpa și sparisom cretense;

European Union
European Regional
Development Fund

- *Siganus luridus* - o specie erbivoră care provoacă exfolierea vegetației marine. Competiție nativă: sarpa salpa și sparisoma cretense. Formează comunități pescuite în cantități mari și este dificil de manipulat din uneltele de pescuit. Se vinde mai mult în pește și are un preț crescut în afara Greciei (de exemplu în Cipru);
- peștii pelagici mici - au multe lacune în ceea ce privește biologia, reproducerea, habitatul și obiceiurile de hrănire. Concurența lor autohtonă este sardina pilchardus și engraulis encrasicolus;

Toți acești pești străini invazivi pot fi exploatați și consumați, chiar dacă unii au apărare veninoasă sau sunt greu de prins. Exploatarea și acordarea de valoare pentru consumatori acestei specii pare o excelentă măsură / soluție de eliminare din ecosistem.

Ultima prezentare din prima zi a workshop-ului a fost susținută de către domnul prof. Dr. Ioan Roșca, de la Institutul de Dezvoltare Cercetare pentru Protecția Plantelor București, care a prezentat puncte de vedere privind practicile de gestionare a conflictelor de interese în legătură cu managementul speciilor străine invazive din cadrul agroecosistemelor. El a făcut referire la proiectul pe care Ministerul Mediului îl implementează în ceea ce privește gestionarea adecvată a speciilor invazive din România, în conformitate cu Regulamentul UE 1143/2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor străine invazive, un proiect de 9.778.498 euro. Obiectivul său general este de a crea instrumentele științifice și administrative necesare pentru gestionarea eficientă a speciilor invazive din România. El a subliniat că, în literatura de specialitate, există diferite interpretări ale „speciilor invazive” și introducerea unei noi specii urmată de aclimatizarea și extinderea zonei sale, care afectează structura și funcțiile lanțurilor trofice, în general nu poate fi oprită. Problema principală este dacă speciile concurente invazive pot concura în biogeneză și dacă pot fi identificați și cuantificați principalii factori care influențează coexistența lor cu speciile existente în ecosistemul „invadat”.

În ceea ce privește situația speciilor invazive cu implicații în agroecosistemele din România, el a subliniat că este reglementată de directiva nr.29 / 2000 și transpusă în legislația română prin hotărârea Guvernului nr.563 / 2007 și va fi modificată în decembrie 2019.

European Union
European Regional
Development Fund

El a vorbit despre unele cazuri particulare de specii invazive cu importanță pentru agricultură în România, cum ar fi:

- molia de tomată sud-americană (tuta absoluta polovny) - o specie de origine sud-americană prezentă în Europa din 2006 și raportată în România în 2009. În ciuda prevederilor legale, dăunătorul a continuat să răspândească daunele cauzate legumiculturii;
- *Cydalima perspectalis* (*diaphania perspectalis*) înregistrată în România în 2010 - combaterea dăunătorului este dificilă deoarece atacul său este identificat cu întârziere, controlul mecanic este dificil de realizat și în locurile publice este interzisă aplicarea tratamentelor chimice. Se hrănește cu frunze, atacă scoarța copacilor, rezultând desfrunzire, care poate ucide copacii;
- *Ceratita capitata* - unul dintre cei mai distructivi dăunători pentru fructe din lume;
- *Drosophila suzukii* - dăunează fructelor coapte sau fructelor cu coajă moale (cireșe, căpșuni, afine, mure, zmeură, struguri)

În ceea ce privește conflictele de interese în legătură cu gestionarea speciilor străine invazive în cadrul agroecosistemelor, situația actuală din România poate fi caracterizată de:

- un grad scăzut de conștientizare a opiniei publice și, în consecință, o opoziție a societății civile la intervențiile administrației guvernamentale;
- grad de accesibilitate extrem de scăzut al informațiilor științifice, în special în ceea ce privește identificarea speciilor, analiza riscurilor, etc;
- absența unei abordări prioritare a acțiunilor privind controlul speciilor invazive;
- introducerea neintenționată a speciilor invazive ca măsuri inadecvate de inspecție și carantină;
- capacitate de monitorizare inadecvată;

- lipsa unor măsuri de urgență eficiente;
- legislație învechită sau inadecvată;
- coordonarea slabă între agențiile guvernamentale, autoritățile locale și comunitățile locale.

A doua parte a zilei a fost dedicată vizitei la fața locului, care a constat într-un tur în zona infestată de nelumbo nucifera de pe lacul Snagov, unde participanții au fost duși cu barca pentru a putea vedea nelumbo nucifera răspândită peste tot lacul. Domnul Constantin Turmac, reprezentantul Fundației Snagov, a asigurat ghidul pentru participanți.

A doua zi a workshop-ului

A doua zi a workshop-ului a început cu prezentarea domnului Francisco A. Hueso Fernandez, reprezentantul Ministerului Tranziției Ecologice și al Durabilității - Managementul general al sustenabilității - Guvernul Extremadura, Spania privind competențele actuale și conflictele de interese în managementul speciilor străine invazive. Acesta a subliniat faptul că sunt necesare autorizațiile administrațiilor competente de la confederațiile hidrografice, comunitățile autonome, constituirea spaniolă și concordanța concurenței, fără ca una dintre ele să fie scutite.

Din 181 de specii din catalogul EEI spaniol, există 47 de specii străine invazive în Extremadura. El a prezentat cazuri de specii străine invazive prezente în regiunea lor, cum ar fi:

- -ludwigia (ludwigia peploides) - ca consecințe, acestea se confruntă cu probleme legate de pescari și agricultori, activități sportive de agrement și de baie;
- -zambile de apă - eichhornia crassipes.

European Union
European Regional
Development Fund

În controlul IAS, rezolvarea conflictelor este o problemă arzătoare, la fel de importantă precum dezvoltarea de programe, protocoale etc.

A doua prezentare a fost susținută de doamna Astra Garkaje de la Serviciul de Protecție a Plantelor de Stat din Letonia cu privire la experiența letonă în gestionarea conflictelor emergente pentru practicile invazive de gestionare a plantelor străine invazive. Prezentarea a fost structurată în 3 părți:

- reglementarea invazivă europeană și situația din Letonia, plante, caz specific cu plantă invazivă;
- reținerea și eradicarea *Heracleum sosnovskyi* Manden - experiență practică în gestionarea conflictelor emergente;
- lecții învățate

Ea a amintit că Letonia, ca țară a Uniunii Europene, este supusă Regulamentului UE 1143/2014. În acest regulament, se regăsește lista speciilor străine invazive de interes. Această listă conține 66 de specii de plante din care 36 se găsesc în Letonia, dar oficial, până în prezent, lucrează cu o singură plantă invazivă - *Heracleum sosnowskyi*. Această specie străină invazivă produce arsuri ale pielii, scade autenticitatea peisajului, calitatea, valoarea proprietăților și reduce biodiversitatea.

Ea a vorbit despre diferite modalități de eradicare și izolare a acestei specii străine invazive, cum ar fi:

- convorbiri, entuziaști, voluntari;
- prin legislația guvernamentală;
- ca proiecte (de exemplu, moara Rauna, Dāvidu);
- administrațiile locale își pot face propria legislație;
- program de acțiune, experiență reală;
- principalele responsabilități - Legea protecției plantelor;

- pedepsele din Codul de încălcare administrativă;
- regulamentul specific pentru Heracleum sosnowskyi;
- legile guvernelor locale;
- Regulamentul UE

În prezent, există o reglementare națională completă pentru o singură specie: Heracleum sosnowskyi. Procesul de ajustare a reglementării naționale pentru a pune în aplicare dispozițiile stabilite în reglementările UE este un proces lent și lung. Abordarea la nivelul UE este un abuz pentru oamenii de rând și pentru sectorul comercial. Calitatea datelor de distribuție pentru unele specii invazive este scăzută, iar resursele pentru implementarea tuturor acțiunilor necesare sunt insuficiente. Dar speciile străine invazive sunt una dintre prioritățile pentru finanțarea proiectelor de către guvern, reglementarea națională împiedică eliberarea / stabilirea conștientă a speciilor non-native în sălbăticie și promovează eradicarea acestora. Legislația existentă poate oferi lecții și poate ajuta la eradicarea speciilor invazive și punerea în aplicare a reglementărilor, cum ar fi reducerile de impozite în cazul în care speciile invazive au fost eradicate sau plata specială pentru practicile de management dedicate eradicării speciilor invazive.

Drept urmare, Letonia se confruntă cu provocări și pregătește deja măsuri viitoare pentru combaterea speciilor străine invazive, cum ar fi Lista națională a speciilor străine invazive din Letonia, Reglementări privind restricționarea distribuției de specii străine invazive sau proceduri pentru dezvoltarea planurilor de control și eradicare a speciilor străine invazive.

Câteva lecții învățate prin managementul speciilor străine invazive:

- trebuie să informăm societatea des;
- pentru administrațiile locale, abordarea individuală funcționează mai bine decât legislația;
- oamenii sunt dispuși să facă eradicarea pentru ei înșiși, atunci când înțeleg și acceptă că alții nu o vor face pentru ei și nimeni nu va plăti pentru asta;

European Union
European Regional
Development Fund

informațiile

- media ajută foarte mult. De asemenea, sunt interesați, așa că furnizate trebuie să fie bune;
- materialele ușor de înțeles joacă un rol important;
- și din nou vorbind și explicând lucrurile oamenilor.

Ultima prezentare a fost susținută de Varelidis Petros, directorul Centrului Național pentru Mediu și Dezvoltare Durabilă, Grecia, care a vorbit despre gestionarea conflictelor de interese în creștere legate de practicile de management al speciilor străine invazive din Grecia.

Autoritățile publice grecești nu au o imagine cuprinzătoare a stării și distribuției speciilor străine invazive, deoarece nu există înregistrări „oficiale” cu privire la numărul de specii străine invazive stabilite în ecosisteme. Există mai multe lucruri pe care Grecia trebuie să le facă în acest domeniu:

- dezvoltarea cadrului instituțional pentru detectarea, prevenirea intrării, controlul sau eradicarea;
- obținerea unei mai bune înțelegeri a căilor și a cauzelor introducerii, precum și impactul acestor introduceri asupra biodiversității și economiei;
- elaborarea unui inventar cuprinzător al speciilor străine invazive observat în ecosistemele naturale și clasificarea acestora;
- creșterea gradului de conștientizare a publicului.

În concluzie, la nivel național puține lucruri au fost realizate, dar multe acțiuni au fost lansate sub formă de proiecte pentru inventarul și cartografierea speciilor străine invazive, sistemele de monitorizare continuă precum și măsurile de identificare.

Încheierea workshopului interregional de 2 zile

În urma acestui workshop, concluzionăm că se iau măsuri de către toate regiunile implicate în proiectul INVALIDIS pentru a lupta împotriva introducerii speciilor invazive. Dar aceste regiuni se confruntă cu o mulțime de probleme, cum ar fi lipsa resurselor umane și materiale pentru a face lupta mai eficientă.

Detectarea timpurie trebuie să fie primul pas în managementul speciilor străine invazive. Rețelele care implică cadre universitare, oameni de știință și utilizatori trebuie să fie create pentru a asigura o monitorizare cât mai bună.

În urma acestei depistări timpurii, protocoalele de control și monitorizare trebuie să fie implementate rapid, ținând cont de caracteristicile de mediu, costurile și beneficiile acțiunilor și fezabilitatea metodelor.

Pentru a atinge aceste obiective, reglementările locale trebuie să fie elaborate pentru a permite actorilor de mediu să monitorizeze și să controleze cât mai eficient.

Participanți

Nr.	Nume și Prenume	Organizație
1	Gwenaelle Baldovini	Agencia de Mediu din Corsica (OEC) - Franța
2	Marie Cécile Ruiz	Agencia de Mediu din Corsica (OEC) - Franța
3	Sébastien Guelfucci	Agencia de Mediu din Corsica (OEC) - Franța
4	Marina Evangelisti	Agencia de Mediu din Corsica (OEC) - Franța
5	M ^a Jesús Palacios Gonzalez	Ministerul Regional pentru Mediu și Politici Rurale, Agricole și de Teritoriu - Guvernul Regional al Extremadura - Spania
6	Fco. A. Hueso Fernández	Ministerul Regional pentru Mediu și Politici Rurale, Agricole și de

European Union
European Regional
Development Fund

		Teritoriu - Guvernul Regional al Extremadura –Spania
7	Joana Ribeiro	Institutul de Științe, Tehnologii și Agroambient al Universității din Porto (ICETA) - Portugalia
8	Luís Reino	Institutul de Științe, Tehnologii și Agroambient al Universității din Porto (ICETA) - Portugalia
9	Evija Erkske	Regiunea de Planificare din Zemgale (ZPA) - Letonia
10	Astra Garkaje	Serviciul de Stat de Protecție al Plantelor din Letonia (Stakeholder)
11	Santa Rutkovska	Agenția pentru Conservarea Naturii din Letonia (Stakeholder)
12	Daniele Paganelli	Fundația pentru Mediu din Lombardia (FLA) - Italia
13	Vincenzo Ferri	WWF -Italia-
14	Petros Varelidis	Centrul Național pentru Mediu și Dezvoltare Durabilă (NCESD) -Grecia
15	Ioannis Keramidas	Centrul Național pentru Mediu și Dezvoltare Durabilă (NCESD) -Grecia
16	Constantin Turmac	Fundația Snagov
17	Daniel Popescu	Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADR-BI)
18	Roxana Oprescu	Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADR-BI)
19	Andreea Brinzoi	Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADR-BI)
20	Matei Smadu	Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADR-BI)
21	Stelian Cirnat	Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADR-BI)
22	Berghin Osmar	Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADR-BI)
23	Andreea Mitru	Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADR-BI)
24	Mihalache Bogdan	Parcul Natural Văcăresti
25	Ioan Rosca	Institutul de Dezvoltare Cercetare pentru Protecția Plantelor (ICDPP)
26	Alina GEICU	Institutul de Dezvoltare Cercetare pentru Protecția Plantelor (ICDPP)
27	Daniel Kurzeluk	Institutul de Dezvoltare Cercetare pentru Protecția Plantelor (ICDPP)